
Резолюция: Развитие на антитерористичното законодателство в държавите членки на Съвета на Европа и неговото въздействие върху свободата на изразяване и информация, приета от Първата конференция на министрите на държавите членки на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик, Исландия на 28 и 29 май 2009 г. под надслов „Ново понятие за медиите?“

Резолюция: Развитие на антитерористичното законодателство в държавите членки на Съвета на Европа и неговото въздействие върху свободата на изразяване и информация, приета от Първата конференция на министрите на държавите членки на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик, Исландия на 28 и 29 май 2009 г. под надслов „Ново понятие за медиите?“

Министрите на държавите участнички в Първата министерска конференция на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, проведена в Рейкявик на 28 и 29 май 2009 г., приемат следната резолюция:

1. Тероризмът е разрушителен за упражняването на човешките права. Това важи както за правото на живот, така също и за други основни права и свободи, с чието спазване са се ангажирали държавите членки на Съвета на Европа. Тероризмът не е само заплаха за индивида, но крие значителни заплахи за държавата, демокрацията и върховенството на закона.
2. Свободата на изразяване и информация рискува да стане жертва на тероризма поради обстановката на страх, който той създава или като страничен резултат на антитерористичното законодателство или взети мерки. Това би било двоен успех за терористите. Свободата на изразяване и информация е, от една страна, съществена част от ценностите, които тероризмът иска да разруши, а от друга – неразделен елемент от успешната борба срещу тероризма.
3. Хората имат правото да получат информация за терористичните атаки и за действията на органите срещу тероризма. Има обаче случаи, когато не е подходящо медиите да разпространяват или веднага да огласяват информацията, за да могат да се предотвратят терористичните действия, да се защити сигурността на жертвите, да се спазят изискванията, ако разследването продължава или за да се осъществи правосъдието. Всичко това изисква да се спазват професионалните норми и отговорности. От друга страна обаче самият факт на отразяване на тероризма не е равносителен на подкрепата за тероризма. Законосъобразно е също така да се води открит диалог и да има обществени дебати относно причините за тероризма или по политическите теми, свързани с него.
4. Комитетът на министрите на Съвета на Европа е приел важни нормативни документи, чиято цел е да помогнат на държавите в това отношение, вкл. Насоки относно човешките права и борбата срещу тероризма (11 юли 2002 г.); Декларация относно свободата на изразяване и информация в контекста на борбата срещу тероризма (2 март 2005 г.); Насоки относно защитата на свободата на изразяване и информация във време на кризи (26 септември 2007 г.).
5. Всяка намеса в свободата на изразяване и информация трябва да бъде уредена от закона и да бъде пропорционална реакция на неотложна социална необходимост,

отнасяща се до ограничения брой изключения, изложени в чл.10 от ЕКПЧ съобразно тълкуването на ЕСПЧ.

6. Буди загриженост обстоятелството, че в някои случаи антитерористичното законодателство, което ограничава свободата на изразяване и информация, е твърде широко по обхват, не определя ясно границите на намесата на държавните органи или не съдържа достатъчно процедурни гаранции срещу нарушенията на закона.

7. Може да се сподели и тревогата от необоснованите ограничения на достъпа на медийните работници до информация, от намесата в техния личен живот (вкл. в дома и на работното място) и комуникация и в защитата на журналистическите източници на информация. Загриженост предизвиква и необоснованото налагане на ограничения на медийното отразяване, коментиране и изразяване на мнения за забранени организации. Подобни ограничения биха могли да имат обратен ефект върху правото на свобода на изразяване и информация.

8. Твърди се, че понякога ограниченията се налагат, като се претендира, че се води борба с тероризма и без правната основа да е съобразена с нормите на Съвета на Европа. Държавите членки могат да избегнат тези рискове, като се присъединят към Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма (CETS No. 196), тъй като тя налага криминализирането на някои действия, както и като я прилагат, имайки предвид по-специално чл.12.

9. Поради обстоятелството, че новините лесно губят стойността си, се претендира, че там, където става въпрос за медии или за медийни работници, обезщетенията при нарушения често са недостатъчни или ненавременни.

10. Ние следователно:

Повтаряме нашия ангажимент към правото на свобода на изразяване и информация, както е определено в чл.10 ЕКПЧ и в съответните решения на ЕСПЧ;

Решаваме да предприемем стъпки и да удвоим усилията си за развитие на сътрудничеството, за да защитим ефективно чрез законодателството и на практика правото на свобода на изразяване и информация, като същевременно активно се борим срещу тероризма;

Решаваме да преразглеждаме редовно националните закони и/или практика, за да осигурим съответствие на всяко въздействие на антитерористичните мерки върху правото на изразяване и информация с нормите на Съвета на Европа и специално с решенията на ЕСПЧ;

Подчертаваме, че е важно съдебните органи и службите, които прилагат антитерористичните мерки, да бъдат подготвени така, че да познават добре тези норми;

Обръщаме се с молба към Съвета на Европа да подпомага при нужда държавите членки при прилагането на политиката, препоръчана по-горе;

Насърчаваме медиите да провеждат подготовка на своите служители за техните права и отговорности според националното антитерористично законодателство и нормите на Съвета на Европа относно свободата на изразяване и информация.